

MADAGASKAR 3.11. – 15.11.2014

JUHA HONKALA, TEKSTI JA KUVAT

Short-legged Ground Roller, Mantadia NP.

Madagaskarin lintukirjaa selaillessa sivuilla vilahtaa ohitse outo kavalkadi siipikansaa: on vangoja ja kukuja, kyyhkyräkkiä ja marhia – lintuja, joita ei tapaa missään muualla maailmassa. Maailman linnuista kiinnostuneen lajinmetsästäjän on ennenkin tai myöhemmin käytävä Madagaskarilla ja nähtävä itse ainakin osa näistä. Marraskuussa 2014 oli meidän vuoromme tutustua jättisaaren sademetsiin ja maanviljelysmaihin, kuiviin piikkipuumetsiin ja merenrantamaisemiin. Kaikkialla meitä odottivat aivan uudet linnut.

Kon-Tiki Toursin lintu- ja luontomatka koetettiin suunnitella siten, että Madagaskarin linnuista ja luonnosta saataisiin mahdollisimman kattava käsitys kahden viikon matkalla. Se tiesi pitkiä päiviä maastossa ja pitkiä siirtymisiä valittujen kohteiden välillä, mutta osoittautui kuitenkin onnistuneeksi strategiaksi. Näimme kaikki viisi ground rolleria, kaikki yhdeksän couaa ja kaikki mahdolliset vangat (15). Lisäksi olimme onnekkaita pöllöjen kanssa (5 lajia) ja näimme molemmat saarella esiintyvät kehrääjät. Lisäksi saimme havaita vannoutuneimmankin lintuihmisen pehmenevän Madagaskarin eläimistön edessä. Pelottomat, pehmoeläimen näköiset makit tuntuivat asuttavan kaikkia niitä metsiä, joissa vierailimme. Madagaskarin noin 100 makilajista näimme ehkäpä vain viidenneksen, mutta otos käsitti niin suurimmat (laulava indri) kuin pienimmät (mouse lemur) ja useita välikokoja näiden ääripäiden väliltä. Havaitsemamme makilajit on koottu tämän matkakertomuksen lopussa olevaan lisäkäslistaan.

Madagaskarin matkalle osallistuivat kirjoittajan lisäksi Gun ja Olof Biström, Börje Helander, Reeta ja Hannu Pösö, Eero Rasi ja Marketta Vuorela.

Matkamme reitti ja aikataulu

- 2.11. lähtö Helsinki-Vantaalta, koneen vaihto Pariisissa. Air Madagascarin lento Antananarivoon.
- 3.11. Antananarivo (Tana)-Andasibe.

- 4.11. Andasibe ja Analamazaotran suojelualue.
- 5.11. Mantadian kansallispuisto ja Andasibe.
- 6.11. Andasibe-Antsirabe.
7. 11. Antsirabe-Ranomafana.
- 8.11. Ranomafanan kansallispuisto.
- 9.11. Ranomafana-Ambalavao, Anjan suojelualue-Isalon kansallispuisto.
- 10.11. Isalo-Zombitsen kansallispuisto-Toliara (La Table)-Ifaty.
- 11.11. Ifaty, Renialan suojelualue.
- 12.11. Ifaty-Toliara-Fort Dauphin-Berentyn suojelualue. Lento Toliara-Tana-Fort Dauphin
- 13.11. Berentyn suojelualue.
- 14.11. Berenty-Fort Dauphin.
- 15.11. Fort Dauphin-Antananarivo, Tsarasaotran suojelualue-Pariisi.
- 16.11. Pariisi-Helsinki-Vantaa.

Andasibe, Analamazaotra ja Mantadian kansallispuisto ovat vierä vieressä sijaitsevia sademetsäkohteita (korkeus merenpinnasta n. 1 000 m) Antananarivon itäpuolella, noin 4 h ajomatkan päässä pääkaupungista. Hotellimme Vakona Forest Lodge.

Antsirabe on kaupunki Antananarivon eteläpuolella. Kyseessä ei ole luontokohde vaan suurehko kaupunki joka toimii vain yhden yön pysäkkinä matkallamme etelään.

Ranomafanan kansallispuisto sijaitsee saaren kostean itäosan vuoristosademetsissä, noin 300 km etelään pääkaupungista ja Andasibestä. Tutustuimme kahteen metsäalueeseen, joista toinen sijaitsee noin 800 m ja toinen (Vohiparara Trail) 1 100–1 200 m korkeudella. Hotellimme Centrest Hotel.

Amabalavao on pieni kaupunki saaren kuivassa eteläosassa, Ranomafanasta lounaaseen. Tutustuimme Anjan suojelualueeseen (1 000 m) aivan kaupungin laidalla.

Isalon kansallispuisto (800 m) sijaitsee saaren kuivassa eteläosassa. Teimme lyhyen käynnin galleriametsän laitaan. Hotellimme Jardin du Roi.

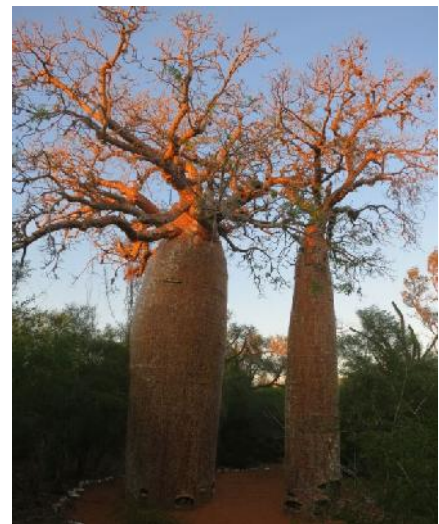
Zombitsen kansallispuisto sijaitsee myös saaren kuivassa eteläosassa. Tutustuimme kuivan metsän lajistoon.

Toliara ja Ifaty ovat vain aavistuksen merenpinnan yläpuolella saaren lounaisrannalla. Vierailimme alueen kuivassa piikkimetsässä (spiny forest), pensaikkomaalla, suola-altailla ja merenrantalietteellä. Hotellimme Les Dunes.

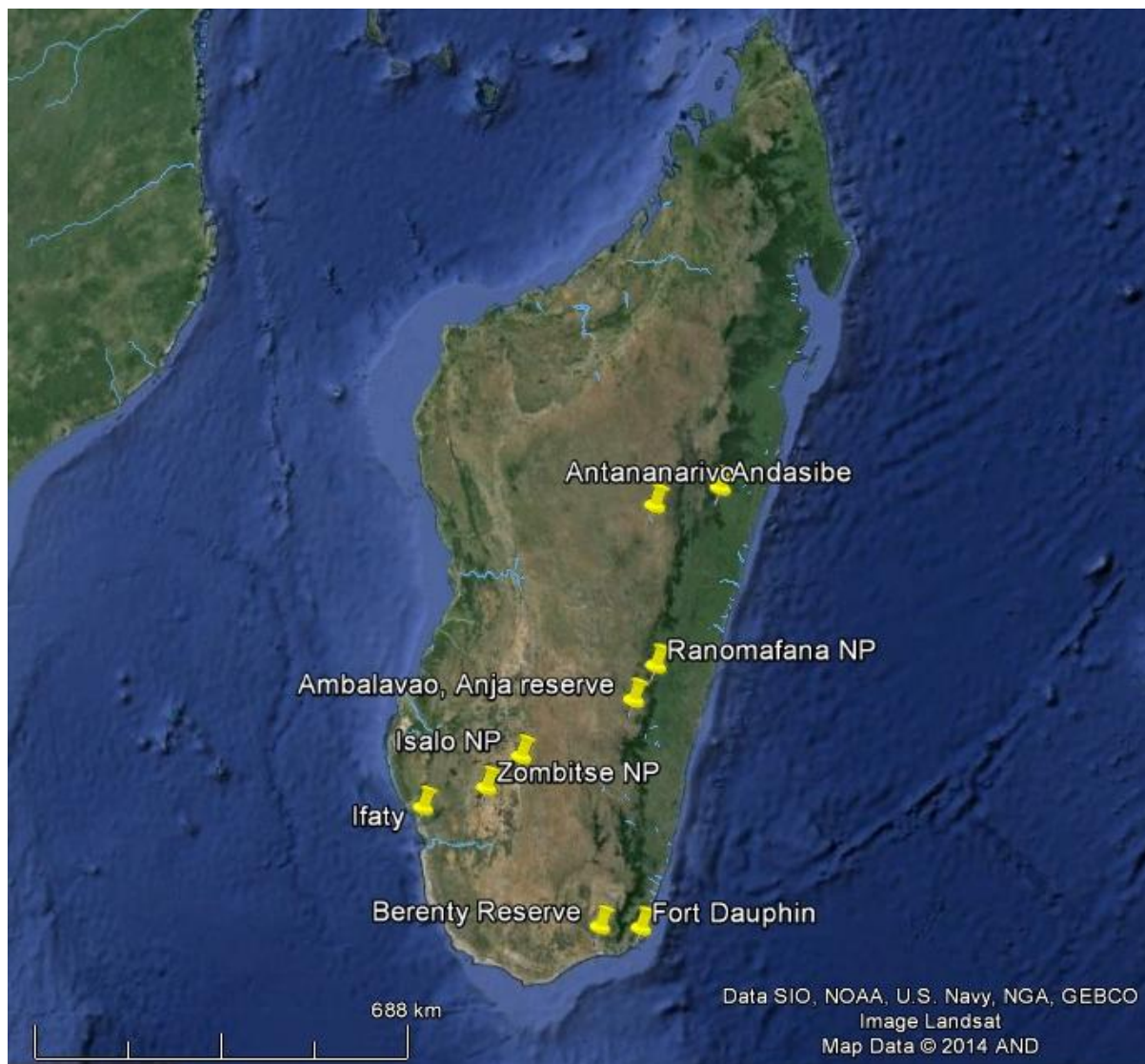
Berenty (30 m) on yksityinen suojelualue aivan saaren eteläisimmässä osassa. Alueen metsät ovat kuivaa galleriametsää. Lisäksi käytimme aikaa kuivan maatalousmaan alueella, sisal-viljelmillä.

Fort Dauphinin kaupungissa tähystelimme merelle näköalapaikalta.

Tsarasaotra (1 265 m) on pääkaupungissa sijaitseva pieni ja rehevä suojelualue, jonka kahdella lammella on runsaasti vesi- ja kosteikkolintuja.

Baobab-puita, Ifaty, Reniala Reserve.

Tärkeimmät matkakohteemme Madagaskarilla marraskuussa 2014.

Madagaskarimme päivästä päivään

Tiivis matkaohjelmamme edellytti juohevasti toimivia käytännön järjestelyitä Madagaskarilla. Hotellien ja muiden majoitusten varaukset, ruokailut, kuljetukset, lentovaraukset ja paikallisoppaiden aikataulut, kulkuluvat yms. sujuivat kaikki oikeastaan käsittämättömän hyvin, mutta tästä kaikesta meidän oli kiittäminen organisaattoreitamme Lalaa ja Hantaa, jotka uurastivat ennen matkaa ja matkan aikana hyväksemme. Matkamme ei suinkaan sujunut kommelluksitta, mutta ilman päteviä paikallisaupuja olisi ongelmien ratkaisu ollut kosolti työläämpää.

Olosuhteet

Kuljimme paikasta paikkaan enimmäkseen bussilla. Matkanteko saarella osoittautui hitaaksi, sillä tieverkko on huonokuntoinen, tiet ovat kapeita ja hitaita ajoneuvoja oli liikkeellä runsaasti. Hiukan nopeakulkuisemmat tieosuudet olivat Tanan itäpuolella ja Ranomafana-Toliara välillä. Parhaimmillaan matkanopeutemme oli hetkellisesti 70 km/h, mutta enimmäkseen taivalsimme huomattavasti hitaammin. Andasibesta teimme käynnin Mantadian kansallispuistoon nelivetoisilla

maastoautoilla. Lensimme kaksi sisäistä lentoa. Ensin Toliarasta Fort Dauphiniin (Tanan kautta, jossa koneen vaihto) ja viimeisenä matkapäivänä Fort Dauphinista Tanaan.

Majoitukset ja ruokailu

Kaikki hotellit ja lodget olivat siistejä ja hyvin varusteltuja. Vuoteet oli varustettu moskiittoverkoin ja huoneet tuulettimin tai ilmastointilaittein. Ruoka oli enimmäkseen hyvää, annokset isoja ja ”länsimaisia” ja myös aamiaiset olivat riittävät. Yli puolet matkalaisistamme kärsi matkan aikana kuitenkin ruuan aiheuttamista vatsavaivoista, joten vieläkin suurempaan varovaisuuteen olisi aterioidessa ollut syytä.

Eräs hotellimme Jardin du Roy’n bungaloweista, Isalo NP.

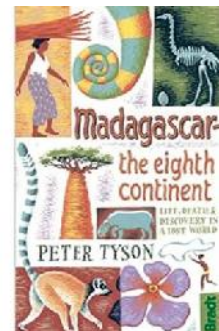
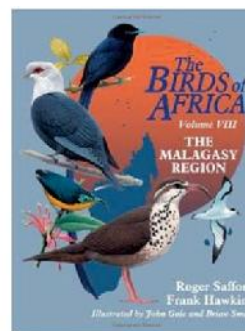
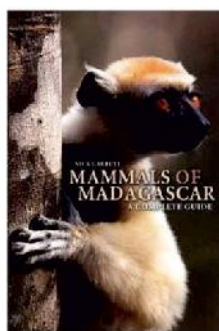
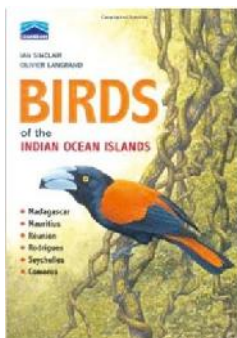
Sää

Käyntimme ajoittui eteläisen pallonpuoliskon kevääseen, jolloin itäisellä sademetsäalueella on syytä varautua sateeseen. Toisen matkapäivämme ilta Andasibessä oli tiikusateinen ja kosteahko, mutta retkiaikaa sade ei pilannut. Ranomafanassa saimme sadetta vajaan puolen tunnin ajan iltapäivällä, mutta olimme varautuneet sateenvarjoihin ja pysyimme siis kuivina. Sademetsäalueella päivän maksimilämpötila oli noin + 25 C, mutta kuivassa etelässä yli + 30. Toiseksi viimeisenä matkapäivänä Berentyssä elohopea nousi + 38 C asteeseen, mutta pidimme tuon kuumimman ajan siestää. Merenrantakohteissa (Ifaty, Fort Dauphin) nousi hyvin voimakas etelänpuoleinen tuuli puolen päivän aikoihin. Tuuli hankaloitti suuresti havainnointia. Voimakas etelätuuli on alueella vallitseva ilmiö ainakin keväällä.

Varusteet

Kaukoputki osoittautui tarpeelliseksi Ifatyssä, jossa merenrantahavainnointi edellytti ehdottomasti kaukoputkea. Seuraavan kerran kaukoputkea käytettiin Fort Dauphinin meritähystyksessä.

Kirjallisuus

Birds of the Indian Ocean Islands, 4. painos. Ian Sinclair & Olivier Langrand. Toimiva maasto-opas. Teoksen kuvitus on riittävä, teksti on niukka, mutta levinneisyyskartat ovat ajan tasalla.

Mammals of Madagascar. Nick Garbutt. Valokuvien kuvitettu teos esittelee kaikki saaren nisäkkäät. Levinneisyyskartat uskomattoman tarkat. Välttämätön, mikäli haluaa tunnistaa makit lajilleen. Ja kukapa ei haluaisi!

The Birds of Africa, volume VIII, The Malagasy Region. Roger Safford & Frank Hawkins. Aivan erinomainen käsikirja, joka ei muhkean kokonsa puolesta kuitenkaan sovellu maastokäyttöön. Perinpohjaiset lajiesittelyt sisältävät tiedot käyttäytymisestä, ravinnosta, pesinnästä, muutosta jne.

Madagascar – the eighth continent. Peter Tyson. Mielenkiintoinen matka Madagascarin luonnon ja ihmisten pariin, kyydittäjänä biologi Peter Tyson. Proosamaisissa esseissään Tyson kertoo kokemuksistaan saarella tutkijoiden vieraana, niin makien kuin muidenkin luontokappaleiden parissa. Erittäin mielenkiintoinen on luku joka avaa näkymiä saarelta vain ihan äskettäin kuolleiden eläinten jäljille.

2.11. Ryhmämme kokoontui Helsinki-Vantaan lentoasemalla aamulla, hyvissä ajoin ennen Pariisiin koneen lähtöä. Pariisissa (CDG) lasketun vaihtoajan piti olla 2 h, mutta lentomme oli aavistuksen myöhässä, joten vaihtoaikaa meille jäi vain 1 h 50 min. Siirryimme kävellen halki tungokseen asti täyden 2 C terminaalin kohti Air Madagascarin tiskiä terminaalissa 2 D, josta saimme boarding passit jatkolennollemme ja kävelimme suoraan koneeseen. Ylimääräistä aikaa ei jäänyt lainkaan, mutta lievä hiki kylläkin!

3.11. Nukuimme kuka mitenkään yölennolla ja laskeuduimme Antananarivon (eli Tanan) lentokentälle aamulla klo 7 aikoihin. Maahantulomuodollisuudet olivat omintakeiset ja sekavat, mutta noin tunnin jonottamisen jälkeen olimme saaneet viisumit veloituksetta passeihimme. Matkatavarahihnalla odottelimme laukkujamme tuloksetta. Laukut eivät saapuneet kanssamme Tanaan. Onneksemme Madagascarin matkaorganisaattorimme edustaja oli meitä sovitusti vastassa ja alkoi rutinoituneesti järjestellä asiaa Air Madagascarin virkailijan kanssa. Tuloksena saimme kukin 100 000 ariarya korvaukseksi (noin 30 €) ja lupauksen, että laukut toimitetaan meille majapaikkaamme Andasibeen. Vaihdoin hieman valuuttaa lentokentän rahanvaihtopisteessä ja nousimme bussiimme. Bussissa meidät vastaanotti kuljettaja, kuljettajan assistentti (!) sekä maaorganisaattorimme edustaja Lala – kaveri, joka osoittautui kullannarvoiseksi tietopankiksi koskien ihan mitä tahansa Madagaskariin liittyvää. Lala matkusti kanssamme koko kahden viikon ajan ja järkähtämättömällä mielentyyneydellä luotsasi meidät lintukohteesta toiseen.

Bussimme ajoi halki Tanan kaupungin aamuviilän.

Kaupungin yleisilme oli köyhä mutta väkirikas. Ison tavaratalon kohdalle pysähdyimme tekemään hankintoja, jotta selviäisimme kunnes matkatavaramme olisivat taas kanssamme. Tanan ulkopuolella maaseutumaisemassa teimme ensimmäisen lintupysähdyksen riisipellon laidassa. Madagascar Kingfisher ja Dimorphic Egret kuitattiin tyytyväisinä – tosin myöhemmin molemmat osoittautuivat melko yleisiksi. Moramanga-joen

kohdalla nousimme bussista ja rantauduimme joen penkereelle. Joessa olevalla kivellä näytti hautovan Madagascar Pratincole ja toinen yksilö vartioi vieressä (lentokuva ylävasemmalla). Nyt osui jo arvolaji kohdalle! Tyytyväisinä ajoimme Andasibeen ja asetuimme Vakona Forest Lodgen suojiin. Tapasimme paikallisoppaamme Patricen ja kävimme iltapäiväretkellä Andasiben helpohkoilla poluilla. Näimme mm. ensimmäisen Indrin ja Madagascar Long-eared Owl'n maastopoikaset, Blue Vangan ja Madagascar Brush Warblerin. Muita hyviä lajeja olivat Frances's Sparrowhawk, Madagascar Pygmy Kingfisher ja Rainforest Scops Owl.

4.11. Andasibe, Analamazaotra reserve. Herätys 5.30, aamiainen klo 6.00 ja lähtö klo 6.30 kohti Analamazaottraa (810 ha), joka sijaitsee melko lähellä, mutta huonosta tiestä johtuen matkanteko vei puoli tuntia. Mukanamme oli hotellista saatu lounaspaketti, sillä tarkoitus oli pysytellä metsässä suurin osa päivästä. Suojelualueen metsä osoittautui vaihtelevaksi sekundäärimetsäksi, jota halkoi hyvin ylläpidetty polkuverkosto. Lintujen katsominen oli miellyttävän helppoa, sillä puusto ei ollut järkyttävän korkeaa. Maasto sen sijaan osoittautui päivän edetessä raskaan puoleiseksi, sillä ylä- ja alamäkiä tuntui olevan yli tarpeen! Päivän hyviä lajeja olivat mm. Red-breasted Coua, Nuthatch Vanga ja Velvet Asity. Etsimme sitkeästi Short-legged Ground Rolleria koko päivän, mutta tuloksetta. Lintu oli kadonnut kaikilta perinteisiltä tapaamispaikoilta. Klo 15 jätimme Analamazaottran ja suuntasimme osmankäämiä kasvavalle kosteikolle hotellimme lähistölle. Paikallisoppaamme Patrice tiesi mistä lintu löytyy ja niinpä saimme yllättävän vaivattomasti näkyville Madagascar Railin.

Huolellisemmalla ennakkovalmistelulla olisi ollut mahdollista saada asialliset kuvat linnusta, joka tällä kertaa käytti tarkasti hyväkseen kaiken aukossa olevan kasvillisuuden ja pysytteli siis korsien takana. Samalta kosteikolta kuittasimme myös Madagascar Swamp Warblerin. Seuraavaksi siirryimme läheisen niityn laitaan. Raivasimme sopivan aukon Madagascar Flufftailille, joka reagoi hanakasti atrappiin. Linnun juoksunopeus oli uskomaton sen ylittäessä aukon muutamaan kertaan. Ihmissilmä ja etenkin kamera jäivät kisassa hopealle ja kuvat ottamatta. Mutta riemastuttava lintu se oli!

Indriemo poikasensa kanssa. Analamazaotra Reserve.

Tämän jälkeen siirryimme Andasiben kylälle. Tarkoituksenamme oli katsoa Andasiben postitoimiston vintiltä iltahämärissä lähteviä lepakoita. Noin tunnin odottelun jälkeen päätimme vetäytyä hotelliin lepäilemään ja ruokailemaan, sillä tänä tiikusateisena iltana lepakolaumat eivät näyttäytyneet.

5.11.2014 Andasibe-Mantadian kansallispuisto. Söimme aamiaista klo 6-6.35 ja tämän jälkeen odottelimme puolisen tuntia ennen kuin saimme retkilounaat hotellimme kiireisestä ravintolasta mukaamme. Retkikuntamme nousi kolmen maastoauton kyytiin ja niin suuntasimme kohti Mantadiaa. Tie oli paikoin todella huono ja nelivedolle oli käyttöä. Pysähdyimme matkalla muutaman kerran, mutta mitään Blue Couaa erikoisempaa emme matkalla nähneet. Mantadiassa liikuimme metsässä, melkoisen suppealla alueella ja päämääränä olivat Ground Rollerit. Näimme Pitta-like Ground Rollerin varsin nopeasti, mutta lintu oli arka ja havainnot jäivät lyhyiksi. Paikallisoppaamme osoittivat nyt kykynsä. Kontakti Scaly Ground Roller pariskuntaan saatiin varsin pian edellisen jälkeen ja nyt lintuja osattiin varovaisesti paimentaa toivottuun suuntaan. Scaly GR liikkui salamyhkäisesti maanrajassa ja oli uskomattoman suojavärinen metsän hämyssä. Olikin ryhmämme onni, että Marketta huomasi oksan päälle jähmettyneen linnun noin 25 metrin päässä. Saimme tarkkailla tätä hienoa lintua noin minuutin ajan, ennen kuin se sai meistä tarpeekseen. Tyytyväisinä pulisten suuntasimme kohti taukopaikkaa, mutta nyt oli Patrice kuullut Short-legged Ground Rollerin ääntä metsän sisäosista. Rynnistimme metsän halki ääntä kohti. Lintu liikkui sinne tänne ja saimme tehdä useita suunnankorjauksia tiheänpuoleisessa kasvustossa, mutta sitten onnisti. Lintu löytyi istumaoksalta ja pääsimme lähituntumaan koko porukka. Nyt oli ryhmällämme onni myötä: kolme Ground Rolleria reilussa tunnissa!

Mantadian lammella näimme harvinaisen Madagascar Greben ja saimme todistaa onnistunutta pesintää, sillä emolla oli kaksi pientä poikasta. Lounaan jälkeen suuntasimme takaisin kohti Andasibeä ja pidimme pienen tauon hotellillamme, jossa saimme todeta muutaman matkalaukun saapuneen hotellimme aulaan. Kahden matkailijamme laukut olivat kuitenkin vielä kateissa... Klo 15 suuntasimme jälleen Andasiben ydinalueelle, osin jo tutuille poluille. Sää muuttui tihkusateiseksi, mutta onnistuimme siitä huolimatta näkemään Madagascar Wood Railin aivan Analamazaotran portin vieressä. Lisäksi näimme loppupäivän hiipuvassa valossa Crossley's Vangan ja Madagascar Cuckoo-Hawkin menossa yöpuulle, jonka määrittelyn varmistimme valokuvista. Pitkitimme iltaretkeä pimeään asti ja onnistuimme näkemään kaksi Greater Dwarf Lemuria ja pari kameleonttia, kunnes lopetimme klo 19 ja ajoimme hotelliimme illalliselle.

6.11.2014 Matkapäivä. Aamiaisen jälkeen lastauduimme bussiimme ja ajoimme kilometrin päähän Lemur Islandille. Majatalomme ylläpitämässä miniatyyripuistossa teimme läheistä tuttavuutta kesyihin makeihin. Kamerat dokumentoivat näitä maanmainioita otuksia koko puolituntisen, jonka maltoimme paikalla viivähtää. Yhä kadoksissa olevista matkatavaroistamme johtuen ajoimme Tanan laitamille jättitavarataloon, jossa Hannun ja Eeron oli tarkoitus tehdä ostoksia. Kesken shoppailun tuli tieto, että toinen puuttuvista laukuista on saapunut Tanan lentokentälle. Maaorganisaattorimme Hanta poimi laukun kyytiin ja toimitti sen bussiimme. Selvisi, että kyseessä oli Hannun laukku. Niine hyvinemme jatkoimme matkaa kohti Antsirabea. Matkanteko oli hämmästyttävän hidasta etelään johtavalla valtatiellä. Asetuimme hotelliin keskelle Antsiraben kaupunkia. Puolen yön aikaan hotellin katolla kävi laulamaan Madagascar Nightjar.

7.11.2014 Antsirabe-Ranomafana. Tästäkin päivästä huomattava osa kului siirtymiseen kohti etelää. Bussin ikkunasta tarkkasilmäisimmät näkivät Madagascar Hoopoen. Lounaan jälkeen pysähdyimme nimettömäksi jääneessä pikkukaupungissa ja ihmettelimme aikamme haikarayhdyskunnan elämää. Uutena lajina havaitsimme yöhaikaran. Iltapäivän puolella pääsimme vihdoinkin Ranomafanan kansallispuiston alueelle. Koetimme etsiä Grey Emutailia riisipellon laidasta, mutta tuloksetta. Iltapäivän parhaaksi havainnoksi jäi Cryptic Warbler, jonka skarppasimme äänestä. Lintu oli erinomaisen hankala nähdä latvuksesta, mutta onnistuimme kuitenkin tyydyttävästi.

8.11. Ranomafanan kansallispuisto.

Tästä tuli erinomainen päivä. Olimme liikkeellä aamuvarhaisesta iltahämärään erilaisissa elinympäristöissä. Aamiaisen jälkeen näimme hotellimme pihapuussa 2 Madagascar Mannikinia – kirjan mukaan se on yleinen lintu. Oli tai ei, enempää emme niitä koko matkalla nähneet. Hotellimme pihaan saapui paikallisoppaamme Stephan poikansa kanssa. Stephan osoittautui päivän kuluessa aivan erinomaiseksi

oppaaksi, joka tiesi aivan tarkkaan mistä kutakin lajia kannatti etsiä. Aluksi ajoimme Vohiparapolun päähän ja nousimme lyhyen matkan pienelle metsäaukiolle. No, siellä lauleskeli vähälukuinen Forest Fody! Kuljimme koko aamun saman polun eri haaroja ylös ja alas ja saimme eteemme mm. Rufous-headed Ground Rollerin, Pitta-like Ground Rollerin ja **Velvet Asityn** (koiras, kuva yllä) loistavasti nähtynä. Brown Emutail tuli esiin metsänpohjan kasvustosta iloksemme ja kaikki onnistuivat näkemään myös Yellow-breasted Sunbird-Asityn ja Wedge-tailed Tetrakan. Aamun

päätteeksi ajoimme Ranomafana puiston pääsisäänkäynnille ja pidimme lounastaukoa. Samalla näimme metsän päällä kaartelevan haukan, Henst Goshawk! Erinomaista. Lounaan jälkeen lähdimme polulle. Laskeuduimme puiston HQ:lta etelänpuolelle, ylitimme joen uutta siltaa pitkin ja kapusimme ylös rinteeseen. Liekö syynä ollut raskas sateen uhka ja hämäryys, mutta metsä oli hyvin hiljainen. Eteemme osui Rufous Vanga (naaras pesällä), Pollen's Vanga vihelteli ja polun varresta paikallistimme Red-fronted Couan. Jyrkät metsäpolut uuvuttivat ryhmäämme eikä niskaamme langennut sade yhtään piristänyt mieliä. Onneksemme saimme viettää kovimman sateen ajan näköalapaikalla katoksen alla. Parinkymmenen minuutin sade puhdisti ilmaa ja taivaskin kirkastui. Tallustelimme enempiä lajeja näkemättä HQ:lle ja nousimme bussiimme. Lähdimme iltapäivän päätteeksi järvelle, jossa Meller's Duck on varma. Näin Stephan kertoi. Osoittautui, että järvelle päästäksemme tuli kavuta aikamoinen rinne ylös. Osa ryhmästämme jäi päivystämään bussille, mutta muut jatkoivat urheasti ylöspäin halki pensaikkomaan. Järvi osoittautui joen mutkassa olevaksi suvannoksi, jota katsoimme melko kaukaa. Suvannossa näytti uivan 2 Red-billed Tealia. Laskeuduimme kukkulan toisella puolen olevalle märeille niitylle. Harvoin on pieni harmaa lintu herättänyt yhtä paljon riemua kuin nyt teki **Grey Emutail** (kuvassa vasemmalla). Tämä harsupyrstö

puolusti innolla reviiriään lentäen mitättömillä siivillään puskasta toiseen pää erikoisesti koholla. Hieno lintu! Ja samalla Meller's Duck lensi myötävalossa ohitsemme, siipipeilit kimaltaen. Hienoa. Palasimme bussille ja ajoimme muutaman sata metriä kylän laitaan koettamaan onneamme Madagascar Snipen kanssa. Stephan ja poikansa lähtivät komppaamaan riisipeltoa,

me muut jäimme näköalapaikalle tielle odottamaan komppauksen tuloksia. Ympärillemme kerääntyi nopeasti koko kylän väki, ehkäpä noin 100 henkeä, joista yli puolet lapsia. Vallitsi toritunnelma. Pari kylänpoikaa oli jo rientänyt Stephanin avuksi ja ei aikaakaan, kun toinen pojista löysi kurpan munapesän. Kurppa hävisi lentäen nopeasti väärään suuntaan ja laskeutui kauas. Se oli kompattava esiin. Stephan pyysi paria kyläläistä apuun. Pellolle riensi välittömästi kymmeniä lapsia ja naisia kurppaa etsimään. Tilanne vaikutti kaoottiselta. Töllistelimme tiellä ja saimme nähdä kun kyläläiset ajoivat ilmaan Madagascar Partridgen ja hetkeä myöhemmin myös kurpan! Olipa kokemus. Lahjoitimme kylän päällikölle kohtuullisen korvauksen vaivasta, joka näytti olleen porukalle lähinnä ilo. Stephan uskoo, että osallistamalla kyläläiset kurpan elämänmenoon säästyvät pesät ja muutkin linnut ehkä samalla. Toivomme tietysti, että näin olisi. Päivän päätteeksi ajoimme viljelysmaiden keskelle, lähelle Vohiparara-polun alkua. Stephan, poika ja Lala lähtivät pellolle etsimään Greater Painted Snipea. Kymmenen minuuttia myöhemmin koiras lensi ohitsemme hämärtyvässä illassa. Ajoimme hotellille ja hyvästelimme Stephanin. Olipa se hieno päivä!

9.11. Ranomafana-Anja Reserve, Ambalavao-Isalo National Park. Aamiaisen jälkeen jätimme Ranomafanan taaksemme ja lähdimme kohti Isalon kansallispuistoa saaren kuivassa lounaisosassa. Matkanteko oli jälleen hitaanpuoleista. Fianarantsoassa pysähdyimme ostamaan virvokkeita ja jaloittelimme. Aamupäivän lopulla tulimme Ambalavaon pikkukaupunkiin, jonka reunalla on Ring-

tailed Lemureistaan kuulu kunnallinen suojelualue. Suojelualueen metsä oli pienehkö ja kovin kuluneen näköinen, mutta ihmisiin tottuneita makeja oli mukavasti näkösällä. Paikan mukavimmat linnut olivat Madagascar Hoopoe ja Madagascar Buttonquail, jotka molemmat nähtiin. Buttonquailit onnistuivat tosin piilottelemaan taitavasti ja karkasivat toistuvasti, mutta näimmepä kaikki tämän pienen erikoisen linnun kuitenkin. Lounastimme täällä hotellista saamimme eväin ja jatkoimme matkaa. Ambalavaon jälkeen maisema muuttui avoimemmaksi, avaraksi heinämaaksi. Horombe Plateaulla saavuttuamme teimme pari lintupysähdystä ja löysimme useita Madagascar Larkeja. Iltapäivän lopulla saavuimme Isaloon. Tienvarsipysähdyksellä löysimme Madagascar Cisticolan ennen kuin siirryimme matkamme ylellisimpään hotelliin, muhkeaan La Jardin du Roihin. Tämä palatsi tuntui varsin erikoiselta keitalta tässä karussa maankolkassa.

10.11. Isalo National Park-Zombitse National Park-La Table, Toliara-Ifaty. Teimme kävellen pienen aamuretken hotellin ympäristössä klo 5.15-6.45. Hotellin katolla lauloi aamunkoitteessa Forest Rock Thrush, alalajia bensoni. Aamun paras lintu oli kuitenkin pitkään jahtaamamme White-throated Wood Rail, joka sinnikkään yrityksen jälkeen saatiin loistavasti näkyviin hämärään metsän reunaan. Aamiaisen jälkeen ajoimme Zombitseen, jossa retkeilimme paikallisoppaiden Serenan ja Lucienin kanssa. Tämä tutkapari tiesi mistä ja miten tämän puiston linnut löydetään. Metsä Zombitsessa on melko korkeaa, enimmäkseen harvahkoa ja valoisaa ja metsänpohja on vaaleaa hiekkamaata. Polkuja tuntui olevan runsaasti sillä nurkalla johon tutustuimme. Serenan ja Lucienin rauhallista ja hätäilemätöntä työskentelyä oli ilo seurata. Eteemme tulivat Giant Coua, Coquerel's Coua, White-browed Owl, Hook-billed Vanga, Sickle-billed Vanga ja sokerina pohjalla Appert's Tetraka. Söimme lounaspaketimme Zombitsessa ja suuntasimme kohti Toliaraa. Matkalla ajoimme läpi useamman safiirikaivoskaupungin, joiden ilmeessä oli selvästi kaivoskaupunkien riehakkuutta. Seuraava pysähdyksemme oli La Table-vuoren mutkassa, lähellä Toliaraa. Tapasimme paikallisopas Dabin ja kaverinsa, joiden opastamina jalkauduimme paahtavaan kuumaan pensaikkomaastoon etsimään kohdelajejamme Verreaux Couaa ja Red-shouldered Vangaa. Ensin löytyi Green-capped Coua ja pian perään Subdesert Brush Warbler. Vangaa etsimme sitkeästi ja tuntui, ettei niitä kerta kaikkiaan ole täällä, kun jostain nousi pensaan latvaan naaras, jota saimme katsoa pitkään ja hartaasti. Mainiota! Heti perään tuli esiin laulaa rätistellen Subdesert Tetraka. Lähdimme taivaltamaan kohti autoa (ilman opasta olisimme kerta kaikkiaan eksyneet pensaikkoon) ja matka olikin yllättävän pitkä, mutta

taivallusta kevensi jostakin esiin putkahtanut **Verreaux Coua** (kuvassa vas.) joka seuraili meitä aikansa. Loistavaa! Toliarassa kävimme supermarketissa ja nostimme rahaa automaatista (osa porukasta vaihtoi rahaa pankissa) ja jatkoimme iltapäivän päätteeksi huonokuntoista tietä pitkin rytyyttellen kohti Ifatyn Les Dunes-hotellia. Tässä oivallisessa

merenrantapaikassa vietimme seuraavat kaksi yötä.

11.11. Ifaty. Herätys klo 4.35 ja klo 5 istuimme bussissa ja ajoimme 10 minuutin ajomatkan päähän yksityiselle suojelualueelle, Reniala Forest Reserveen. Täällä on jäljellä alueen alkuperäistä piikki-puumetsää ”spiny forest”, jolle omintakeisen ilmeensä antavat mm. baobab-puut ja pensaikko. Jätimme bussimme ja tallustelimme ensin upottavassa hiekassa kilometrin verran ennen kuin pääsimme suojelualueelle. Tämä suojelualue ei ole suuri, vain 60 ha, mutta oivallisessa, luonnollisessa kunnossa. Hienoa on se, että tämä alue rajautuu naapurissa olevaan toiseen yksityiseen suojelualueeseen, jonka omistaa Mossan perhe. Monet alueella vierailevat lintuturistit käyvät kyseisessä Mossa Parkissa. Renialan polkuverkosto on siisti, luonto alkuperäistä ja kaikki alueen lintuerikoisuudet ovat nähtävissä täällä. Aamun tunteina näimme kaikki tärkeimmät lajit, alkaen Running Couasta. Madagascar Harrier Hawk oli pesällä, samoin Banded Kestrel. Sickie-billed Vanga nähtiin loistavasti, mutta Lafresney’s Vanga juoksutti meitä ympäri pensaikkoo, ennen kuin kaikki olivat nähneet lajin. Archbold’s Newtonia näyttäytyi niin hyvin kuin pieni ruskea lintu nyt voi pensaan latvassa näyttäytyä. Pulssia nostatti ensin Long-tailed Ground Roller, jota ei löydetty mitenkään helposti. Tunnelma meni jo jännityksen puolelle, mutta oppaamme Dabi ja assistenttinsa tiesivät varsin hyvin mistä lintuja kannattaa etsiä, ja viimein odotuksemme palkittiin ja näimme toisen Ifatyn tärkeimmistä lajeista erinomaisesti. Mikä helpotus! Mutta vielä oli yksi huippulaji jäljellä, eli Subdesert Mesite. Se vasta töitä teettikin. Mieleen ehti jo hiipiä karmea epäily, että joutuisimme lähtemään aamiaiselle ilman Mesiteä. Se tuntui pahalta. Kiersimme loputtomiin pensaikkoja ja odotimme Dabin apulaisten merkkivihellystä, jota ei vain tullut. Lopulta kuulumme pensaikosta Mesiten vaimeaa ääntelyä, mutta lintu hävisi johonkin. Vielä varttitunti pensaikkojen kiertelyä, ja kuulumme Dabin apulaisten huudon. Lintu oli noin 100 m päässä. Rynnistimme paikalle ja totesimme Mesite-naaraan tehneen lajityypillisen kätkeytymistempunsa tiheän pensaikon keskellä: se istui

paikoilleen
jähmettyneenä
ison oksan
takana ja tuijotti
meitä. Nyt
saatoimme
huokaista
syvään. Lintu
istui oksalla ja
me saimme
katsoa sitä niin
pitkään kuin
halusimme.
Jännitys laukesi
ja pian nälkä
muistutti
hotellissa
odottavasta aamiaisesta.

Subdesert Mesite, Ifaty.

Päivän kulutimme hotellilla merelle kiikaroiden, rantalintuja katsellen (White-fronted Plover paras laji), lepäillen ja puutarhaa kierrellen. Iltapäivällä nousi kova etelänpuoleinen tuuli, mutta lähdimme siitä huolimatta Ifatyn eteläpuolen lammikoille ja suola-altaille etsimään kahlaajia. Lopulta löysimme mangroven reunasta rantakurvien joukosta tärkeän kohdelajimme Madagascar Ploverin ja iltapäiväkin voitiin todeta onnistuneeksi.

12.11. Ifaty-Toliara-Tana-Fort Dauphin-Berenty Private Reserve. Aamiaisen jälkeen ajoimme Toliaran lentokentälle. Suora lento Toliarasta Fort Dauphiniin oli peruutettu, joten lensimme Tanaan ja kohtuullisen vaihtoajan jälkeen saaren eteläkärkeen Fort Dauphiniin, jonne saavuimme klo 13. Lounastimme ennen kolmituntista ajomatkaa Berentyn suojelualueelle. Berentyssä lähdimme hämärän tultua lyhyelle iltaretkelle läheiseen metsään ja näimme useita makeja ja Madagascar Nightjarin.

13.11. Berenty Private Reserve. Tänään olimme liikkeellä klo 5.30-18.45. Päivällä pidettiin pitkä siesta ja kaiken kaikkiaan kulkeminen Berentyn tasaisessa maastossa oli mukavan vaivatonta, sillä polut olivat leveitä ja metsä avaraa. Aloitimme päivän lentokentältä, joka muistuttaa peltoa ja kävelimme sitten pensaikkojen ja matalapuustaisen metsän läpi aamiaiselle. Matkalla näimme mm. White-browed Owl'in ja Grey-headed Lovebirdin. Aamiaisen jälkeen metsän parasta antia olivat

makit: etenkin White-footed Sportive Lemur pienokaisensa kanssa sai kaikille hymyn huulille. Iltpäiväsiestan jälkeen kuljimme metsässä (spiny forest) ja näimme mm. kaksi Madagascar Buttonquailia ja **Torotoraka Scops Owl'in päivälevolla** (kuvassa oikealla). Iltpäiväsiestan aikaan lämpömittari näytti +38 astetta, joten lepo ja suihku olivat paikallaan. Ja tänään saimme tiedon, että viimeinenkin kateissa ollut matkalaukku oli saapunut Tanaan! Laukun omistaja suhtautui asiaan tässä vaiheessa varsin tyynesti. Iltpäivän päätteeksi palasimme lentokentän ympäristöön, jossa tallustelimme tunnin verran tuloksetta etsien Madagascar Sandgrousea – onnistuimme ainoastaan kuulemaan sen äänen läheisestä pensaikosta, jonne emme piikkikasveista johtuen päässeet.

14.11. Berenty-Fort Dauphin. Aamulla jatkoimme Madagascar Sandgrousen etsimistä klo 5.00–7.00, mm. kävelen inhottavan piikkikäällä sisal-pellolla. Lintua ei näkynyt, joten siirryimme aamiaiselle, nostimme laukut autoon ja ajoimme Fort Dauphiniin, jonne saavuimme noin klo 13. Asetuimme mukavaan hotelliin kaupungin keskustaan ja lounaan jälkeen lähdimme kävelen tuulista merimaisemaa ihailemaan kaupungin näköalapaikalle. Toivoimme näkevämme merilintuja, mutta saalis oli laiha: vain Kelp Gull ja kolme Lesser Crested Terniä lensi kovassa etelätuulella ohitsemme. Mukava yllätys oli sen sijaan nähdä kolme ryhävalasta, joiden liikkumista seurasimme tunnin verran. Illallistunnelmaa varjosti kahden matkalaisemme vatsasairaus.

15.11. Fort Dauphin-Tana-Lake Tsarasaotra-Pariisi. Aamiaisen jälkeen lensimme Tanaan, jonne saavuimme juuri ennen puoltapäivää. Päätimme lounastaa siistinoloisessa pitseriassa ennen iltpäiväretkeä. Reilun puolen tunnin ajomatkan päässä sijaitseva Lake Tsarasaotran puisto osoittautui mainioksi lintupaikaksi. Puiston kahden lammen ympäristössä pesii satoja pareja haikaroita, ja niinpä olimme varsin tyytyväisiä nähdessämme runsaasti Malagasy Pond Heroneita, harvinaisia pieniä haikaroita. Vesialueen sorsista mukavimmat olivat kolme Meller's Duckia ja kaksi Hottentot Tealia. Tämä oli mukava päätös Madagascarin matkamme luonto-osuudelle! Ajoimme lentokentän lähelle Bois Vert-hotelliin, josta saimme päivähuoneen (aika synkkä paikka) ja täällä sai matkanjohtaja aikamoisen vatsataudin. Lounaspitserian tarjoomuksissa oli jotakin vialla. Onneksi Hannulla oli

vahvaa keskushermostoa rauhoittavaa lääkettä, jonka turvin saatu lepo hieman helpotti. Illalla siirryimme Tanan lentokentälle ja hyvästelimme Lalan monin kiitoksin antaumuksella hoidetusta opastuksesta.

Meller's Duck, Tsarasaotra Park, Antananarivo.

16.11. Yöleno Pariisiin ja jatkolenno Helsinkiin, jonne saavuimme noin klo 15. Paluulennolla vielä kaksi matkalaistamme koki hirveitä, sillä pitserian antimien vaikutukset ulottuivat näköjään ulkomaille saakka. Madagascar taitaa jäädä mieliimme vaativana luontomatkakohteena, jossa matkanteko on hidasta, suojelualueet, linnut ja makit aivan mainioita ja jonka vaaroista suurin vaanii ravintolan antimissa.

Matkamme lajit

Havaitsimme yhteensä 152 lintulajia joka vastasi ennakkovalmistelujen luomia odotuksia. Madagaskarin 118 endeemistä havaitsimme 94 (80 %), nämä lajit on alla olevaan lajiluetteloon merkitty tunnuksella MAD. END. Intian valtameren saarten endeemejä havaitsimme yhteensä 111 (141 mahdollisesta), jossa luvussa ovat siis mukana Madagaskarin endeemit (94 kpl) – tuo luku 111 vastaa 79 prosenttia Intian valtameren saarten kaikista endeemeistä. Alla olevaan lajiluetteloon ne lajit, joita tavataan Madagaskarin lisäksi jollakin Intian valtameren saarista, on merkitty tunnuksella IND. OC. END.

Lajilista seuraa maasto-oppaamme ”Birds of the Indian Ocean Islands” epäsystemaattista järjestystä ja suurimmaksi osaksi myös nimistöä. Tämä siksi, jotta lukijan olisi vaivatonta seurata listaamme samalla maasto-opasta selaillen. Joidenkin lajien kohdalla on tämän matkakertomuksen tekijän huomioita lajin tai alalajin statuksesta.

Madagascar Grebe *Tachybaptus pelzelni* MAD. END.

Madagaskarin uikku on jatkuvasti harvinaistuva laji. Näimme emon kahden poikasen kanssa Mantadian kansallispuiston lammella.

Green-backed Heron *Butorides striata*

Laajalle levinnyt, yleinen kosteikkojen ja riisipeltojen reunusten pieni haikara. Havaitsimme lajin kolmena päivänä, yhteensä 6 kpl.

Black-crowned Night Heron *Nycticorax nycticorax*

Yöhaikara on myös Madagaskarin pesimälintu. Havaitsimme yht. 44, mm. Tanan Tsarasaotra puistossa noin 40 kpl.

Squacco Heron*Ardeola ralloides*

Tanan Tsarasaotra puistossa näimme noin 40 ja riisipeltojen laitamilla kolme.

Malagasy Pond Heron*Ardeola idae*

IND. OC. END.

Laji esiintyy Madagaskarilla harvakseltaan, mutta yhdyskunnissa voi olla runsaasti yksilöitä.

Tsarasaotra puistossa näimme karkean laskutoimituksen mukaan noin 40 yksilöä pesimäpuuhissa.

Black Heron*Egretta ardesiaca*

Tsarasaotra puistossa näimme seitsemän ja tienvarressa riisipellolla yhden, Tanan itäpuolella.

Cattle Egret*Bubulcus ibis*

Yleinen ja runsaslukuinen.

Great Egret*Ardea alba*

Näimme jalohaikaroita viitenä päivänä, yhteensä 24 yksilöä.

Dimorphic Egret*Egretta dimorpha*

Yleinen ja helposti havaittava laji. Näimme yhtenä 123 yksilöä seitsemänä päivänä.

Grey Heron*Ardea cinerea*

Harmaahaikaroita näimme Ifatyssa, mangroven reunassa kolme lintua

Purple Heron*Ardea purpurea*

Ruskohaikaroita näimme yhteensä neljä Andasibessä ja Ranomafanan liepeillä.

Madagascar Crested Ibis*Lophotibis cristata*

MAD. END.

Arka metsälaji. Ryhmästämmme vain Börje onnistui näkemään linnun Analamazaotran suojelualueella 3.11.

Lesser Flamingo*Phoeniconaias minor*

Lounastimme Ifatyn rantahotellissamme merelle ajoittain kiikaroiden. Tuolloin meidät ohitti 18 pikkuflamingon parvi.

Hamerkop*Scopus umbretta*

Melko yleinen riisiviljelmien tuntumassa. Kirjasimme muistiin yht. 28 havaituiksi.

White-faced Whistling Duck*Dendrocygna viduata*

Isalo National Park, 2. Tsarasaotra puistossa yht. noin 100.

Meller's Duck*Anas melleri*

MAD. END.

Tämän harvinaisen sorsan suhteen olimme onnekkaita. Vain osa ryhmästämmme näki Ranomafanan liepeillä 3 lintua 8.11., mutta

Tsarasaotra puistossa näimme koko ryhmän voimin myös kolme yksilöä tätä jatkuvasti harvinaistuvaa sorsaa.

Red-billed Teal*Anas erythrorhyncha*

Ennen Tsarasaotra puistoa, jossa oli noin 300 yksilöä, näimme kolmena päivänä yhteensä 7 lintua.

Hottentot Teal*Anas hottentota*

Matkamme ainoat, 2 lintua, olivat viimeisenä matkapäivänä Tsarasaotra puistossa.

Yellow-billed Kite*Milvus migrans aegyptianus*

Haarahaukan alalaji *aegyptianus* on joidenkin taksonomistien mukaan oma lajinsa. Oli miten oli, Madagaskarilla laji on yleinen. Kirjasimme muistiin 194 nähtyä seitsemänä matkapäivänä.

Madagascar Harrier-Hawk*Polyboroides radiates* MAD. END.**(kuvassa oikealla)**

Laji osoittautui vähälukuisemmaksi kuin etukäteen oletimme. Näimme

ensimmäisen Toliaran lähellä, La Tablen kuumalla pensaikkoalueella ja toisen Ifatyn Reniala Reservessä.

Madagascar Cuckoo-Hawk *Aviceda madagascariensis* MAD. END.

Tämän harvinaisen haukan näkeminen parin viikon matkalla on onnen kauppaa. Meillä oli onni myötä, sillä sateisena iltana 5.11. näimme yhden yksilön Andasibessä. Lintu saatiin valokuvattuakin ja määrittys siten varmistettua.

Madagascar Buzzard *Buteo brachypterus* MAD. END.

Näimme yhteensä 12 yksilöä, 2 Andasiben tuntumassa ja 10 Ranomafanassa ja lähiympäristössä.

Frances's Sparrowhawk *Accipiter francesiae*

Andasibessä näimme yhteensä kolme ja Berentyssä yhden.

Madagascar Sparrowhawk *Accipiter madagascariensis* MAD. END.

Tämä lienee harvinaisin jättisaaren Accipiter-haukoista. Näimme vain yhden, pesässään hautovan naaraan Berentyssä.

Henst's Goshawk *Accipiter henstii* MAD. END.

Ranomafanassa näimme lounastauollamme yhden linnun kaartelevan metsän päällä, aivan kansallispuiston päämajan kohdalla, tien pohjoispuolella. Lisäksi kävimme samana päivänä lajin jättimäisellä risupesällä, mutta emme nähneet linnusta vilaustakaan.

Madagascar Kestrel *Falco newtoni* IND. OC. END.

Yleinen ja runsaslukuinen. Kirjasimme muistiin yhteensä 42 yksilöä yhtenätoista matkapäivänä.

Banded Kestrel *Falco zoniventris* MAD. END.

Matkamme ainoa oli Renialan suojelualueella, Ifatyssa, pesässään hautova.

Madagascar Partridge *Margaroperdix madagascarensis* MAD. END.

Maasto-oppaamme mukaan kovin monen Madagaskarin linnun piti olla yleinen, ja niin oli laita tämänkin lajin. Yleisyys ei kuitenkaan tuntunut tekevän linnuista helposti havaittavia. Tämänkin yleisen kanalinnun näimme vain yhden kerran, Ranomafanan liepeillä.

Helmeted Guineafowl *Numida meleagris*

Helmikana ei ole luontaisesti Madagaskarin lajistoa, vaan se on ihmisen aikoinaan istuttama. Näimme helmikanoja vain Berentyssä, mm. 13.11. noin 10 linnun ryhmän.

Subdesert Mesite *Monias benschi* MAD. END.

Subdesert Mesite eli arokyyhkyräkkä oli yksi toivotuimmista Madagaskarin lajeistamme. Sitkeydellä onnistuimme näkemään yhden linnun Ifatyn Reniala-metsässä. Lisäksi kuulumme toisen linnun ääntelyä.

Madagascar Buttonquail *Turnix nigricollis* MAD. END.

Ambalavaon suojelualueella näimme vilahduksia parista yksilöstä, mutta vasta Berentyssä näimme tämän viiriäispyyjuoksijan kunnolla. Laji osoittautui melko yleiseksi Berentyssä, jossa

hietakyyhkyetsinnöissä näimme vähintään 7 yksilöä. Matkamme yhteissumma oli 13 (**kuvasa vasemmalla**).

Madagascar Flufftail

Sarothrura insularis MAD. END.

Andasibessä kuulumme kaksi ja näimme yhden: lintu juoksenteli salamavauhtia atrappimme innoittamana, mutta valokuvaaminen oli mahdotonta. Lopetimme leikin lyhyeen ja jätimme linnun rauhaan. Ranomafanassa, Vohipararapolulla kuulumme lisäksi yhden linnun.

Madagascar Wood Rail *Mentocrex kioloides* MAD. END.

Näimme kaksi lintua Analamazaotran suojelualueen tuntumassa Andasibessä ja kuulumme yhden Ranomafanassa. Nimensä mukaisesti kyseessä on metsälaji.

Madagascar Rail*Rallus madagascariensis* MAD. END.

Kosteikkoja raivataan Madagaskarilla viljelysmaiksi ja kosteikkolajit ovat hätää karsimässä, niin myös Madagascar Rail. Näimme yhden linnun Andasibessä (kuvassa alla).

White-throated Rail*Dryolimnas cuvieri*

Isalon kansallispuistossa, hotellimme takapihan metsästä oppaamme Lala etsi antaumuksella yhden linnun, joka tuli esille, lisäksi kuulumme toisen, joka ei suostunut näyttäytymään.

Common Moorhen*Gallinula chloropus*

Mantadian kansallispuisto, 1. Tana, Tsarasaotran puisto, 4.

Madagascar Pratincole*Glareola ocularis*

MAD. END.

Matkalla Tanasta Andasibeen ylitimme Moramangaan tullessamme joen. Tien pohjoispuolella, joen keskellä olevilla kivillä oli kaksi lintua, joista toinen näytti hautovan.

Greater Painted-snipe*Rostratula benghalensis*

Ranomafanan reunaosien riisipelloilla on paikallisoppaamme Stephanin tuntema paikka tälle lajille. Etsintöjen tuloksena näimme koiraslinnun lennossa.

Madagascar Snipe*Gallinago macrodactyla*

MAD. END.

Ranomafanan reunaosien riisipelloilla kylän väen suorittamissa etsinnöissä löytyi sekä kurppa että munapesä (4 munaa). Ryhmämme näki vain kurpan, sillä pesä oli kaukana riisipellon takaosissa.

Black-winged Stilt*Himantopus himantopus*

Näimme yhteensä 5 yksilöä Ifatyssa ja jossakin nimettömäksi jääneessä paikassa matkan varrella.

Whimbrel*Numenius phaeopus*

Ifatyssa näimme yhteensä neljä pikkukuovia.

Eurasian Curlew*Numenius arquata*

Ifatyn eteläpuolella näimme yhden kuovin.

Terek Sandpiper*Xenus cinereus*

Rantakurvi näytti olevan yleinen talvehtija Ifatyn matalilla rannoilla, laskimme summaksi noin 20.

Common Sandpiper*Actitis hypoleucos*

Näimme kolme rantasipiä Ifatyssa.

Common Greenshank*Tringa nebularia*

Valkovikloja osui eteemme noin 20 Ifatyssa.

Grey Plover*Pluvialis squatarola*

Kirjasimme muistiin viisi tundrakurmitsaa Ifatyn rannoilta.

Ruddy Turnstone *Arenaria interpres*

Karikukkoja näimme noin 30 Ifatyssa.

Curlew Sandpiper *Calidris ferruginea*

Ifaty, noin 10 kuovisirriä.

Common Ringed Plover *Charadrius hiaticula*

Tyllejä oli Ifatyn rantamilla laskujemme mukaan vähintään 23.

Madagascar Plover *Charadrius thoracicus* MAD. END.

Tätä endeemiä tylliä haimme antaumuksella Ifatyn tuulisilta rannoilta. Juuri, kun olimme luovuttamassa, löytyi kaukaa mangroverannalta, hiekan ja mudan vaihtumisvyöhykkeeltä kaksi yksilöä. Sitkeytemme palkittiin!

White-fronted Plover *Charadrius marginatus*

Näimme Ifatyssa kaksi yksilöä, ensimmäisen hotellimme lounasravintolan ruokapöydästä käsin ja toisen illemmalla mangroverannalta.

Kelp Gull *Larus dominicanus melisandae*

Fort Dauphinin tuulinen rantatähystys palkitsi havainnoitsijat yhdellä etelänselkälökilla, alalajia *melisandae*. Joidenkin taksonomien mukaan kyseessä oli validi laji, mutta me emme ota asiaan kantaa.

Lesser Crested Tern *Sterna bengalensis*

Ifaty, 3. Fort Dauphin, 3.

Madagascar Sandgrouse *Pterocles personatus* MAD. END.

Haimme hietakyyhkyä ns. varmalta paikalta Berentyn airstripin reunasta sekä illalla ja aamulla, mutta kuulumme vain niiden ääntä pensaikon takaa mahdottomasta paikasta. Hietakyyhkyetsinnöissä teimme myös tuttavuutta sisal-viljelmien kanssa: ovat inhaa käveltävää, sillä sisalin lehtien kärjet ovat neulanteräviä.

Rock Dove *Columba livia*

Yleinen asutuksen tuntumassa.

Namaqua Dove *Oena capensis*

Yleinen saaren kuivassa eteläosassa, missä näimme lajin kuutena päivänä.

Madagascar Green Pigeon *Treron australis* MAD. END.

Ensimmäisenä matkapäivänämme näimme matkan ainoat, 3 yksilöä Andasibessä.

Madagascar Turtle Dove *Streptopelia picturata* MAD. END.

Melko yleinen metsälintu. Laskimme havainneemme kuutena päivänä yhteensä 21.

Madagascar Blue Pigeon *Alectroenas madagascariensis* MAD. END.

Näimme yhteensä viisi Andasibessä ja Mantadiassa.

Grey-headed Lovebird *Agapornis canus* MAD. END.

Ilmeisesti yleinen Berentyssä, näimme 13.11. yhteensä 15 yksilöä.

Greater Vasa Parrot *Coracopsis vasa* IND. OC. END.

Näimme yhteensä kolme

isovasaa Andasibessä,

Mantadiassa ja Ifatyssa.

Lesser Vasa Parrot

Coracopsis nigra

IND. OC. END.

Edellistä yleisempi. havaintoja

kuutena päivänä eri puolilta

matkareittiämme, yhteensä 25

yksilöä (yksi linnuista kuvassa

oikealla, Berenty reserve).

Madagascar Cuckoo

Cuculus rochii MAD. END.

Yleinen. Usein kuultu,

harvemmin nähty, mutta kaiken

kaikkiaan havaitsimme käen

kahdeksana matkapäivänä.

Green-capped Coua *Coua ruficeps olivaceiceps* MAD. END.

Kuivien alueiden kuku. Näimme yhden alalajin *olivaceiceps* edustajan La Tablen kuivassa ja paahteisessa pensaikossa ja toisen Ifatyn Reniala forestissa.

Giant Coua *Coua gigas* MAD. END.

Jättiläiskuku oli toivelajiemme listalla hyvin korkealla. Laji osoittautui melko pelottomaksi, sillä näkemämme kaksi yksilöä (Zombitse ja Berenty) saatiin aika mukavasti kamerankin tähtäimeen, mutta asiallisen kuvan näppääminen olikin hankalampi juttu...

Coquerel's Coua *Coua coquereli* MAD. END.

Tämän kuivien metsien kukun onnistuimme näkemään lyhyellä käynnilläämme Zombitsen kansallispuistossa.

Red-breasted Coua *Coua serriana* MAD. END.

Tämä kukulaji oli ennakkotietojen mukaan harvinaisuudestaan johtuen vaikeimmin havaittava Madagaskarin kukuista. Tiedossa oli, että jos emme Andasibessä onnistu sitä näkemään, niin laji jää sitten näkemättä. Olimme siis onnekkaita, että Analamazaotran suojelualueen metsäpoluilla kulkiessamme paikallisoppaamme Patrice näki linnun polun vieressä. Patrice organisoi ryhmämme odotusasemiin ja onnistui paimentamaan mestarin ottein maassa kulkevan lintuparin editsemme.

Running Coua *Coua cursor* MAD. END.

Näimme Ifatyn Reniala forestissa yhden ja Berentyssä toisen (**kuvassa alla**).

Red-fronted Coua *Coua reynaudii* MAD. END.

Tämän lajin näkeminen jäi Ranomafanan varaan. Raskaan iltapäivävaelluksemme aikana onnistuimme näkemään yhden Red-fronted Couan erinomaisesti.

Crested Coua *Coua cristata* MAD. END.

Tämä puissa viihtyvä kuku osoittautui melko yleiseksi Berentyssä (näimme viisi), mutta muualla näimme vain yhden Ifatyn Reniala forestissa.

Verreaux's Coua *Coua verreauxi* MAD. END.

Toliara, La Tablen kuuman pensaikkomaan kierroksellamme näimme yhden yksilön.

Blue Coua *Coua caerulea* MAD. END.

Sinikuku oli melko yleinen Andasiben-Mantadian alueella, missä näimme yhdeksän. Lisäksi Ranomafanassa näimme neljä sinikukua.

Madagascar Coucal *Centropus toulou* IND. OC. END.

Yleinen metsän reunojen lintu, mutta kukaalien tapaan harvoin nähtävissä. Kirjasimme muistiin kymmenenä päivänä yhteensä 24 havaittua, joista kahdeksan nähtiin.

Torotoroka Scops Owl *Otus madagascariensis* MAD. END.

Berenty Private Reserven kuivassa pensaikkometsässä näimme päivälevolla olevan pöllön. Lisäksi yksi lintu oli äänessä Ifatyn hotellimme pihametsässä yöaikaan.

Rainforest Scops Owl *Otus rutilus* MAD. END.

Näimme Andasibessä lajin kahtena päivänä ja kuulimme lisäksi yhden ääntelevän.

Barn Owl *Tyto alba*

Matkamme ainoat tornipöllöt, joko alalajia *hypermetra* tai *affinis*, näimme Berentyssä. Pöllöpari oli päivälevolla jättimäisen kuivan puun suojaosan latvuserroksen alla, erittäin hämärässä paikassa.

Alalajin *hypermetra* status kaipaa lisäselvitystä. Tämän kyseisen alalajin mainitaan esiintyvän Madagaskarilla ja Aldabran saarella, mutta sen on myös mainittu suuresti muistuttavan alalajia *affinis*, jolla on laaja levinneisyys Afrikassa.

Madagascar Long-eared Owl *Asio madagascariensis* MAD. END.

Näimme paikallisen sarvipöllön saman poikueen kahtena päivänä Andasibessä.

White-browed Hawk-Owl *Ninox supercilialis* MAD. END.

Tämän endeemin pöllön näimme kahdesti päiväaikaan: ensin Zombitsen kansallispuistossa ja sitten Berentyssä.

Madagascar Nightjar *Caprimulgus madagascariensis* IND. OC. END.

Kehräätä osoittautui melko yleiseksi kuivahkolla seudulla. Emme havainneet ainoatakaan Andasibessä tai Ranomafanassa. Yhteensä havaintoja kertyi 11 yksilöstä, joista seitsemän myös nähtiin.

Collared Nightjar *Caprimulgus enarratus* MAD. END.

Odotukset tämän kehrääjälajin havaitsemiseksi oli viritetty alhaisiksi, sillä laji ei ole yleinen esiintymisalueellaan saaren itäosien sademetsissä. Vaikeusastetta lisäsi tieto, ettei koiraan soidinäätä tunneta lainkaan. Mykkä se ei ole, sillä varoitusääniä tunnetaan. Paikallisoppaamme Patricen tiedossa oli pesä Andasibessä, ja kävimme katsomassa hautovaa emoa. Pesä oli minimaalisen metsäaukean keskellä ison kasvin lehtiruusukkeen päällä, noin 1,3 m korkeudella. Valokuvaamisen teki vaikeaksi paikan pimeys ja ahtaus, mutta koko ryhmämme sai otettua dokumenttikuvat suojaväriinsä luottavasta emosta (kuvassa alla).

Madagascar Spinetailed Swift *Zoonavena grandidieri* MAD. END.

Matkan ainoat 4.11. Andasibessä, hotellimme yläpuolella nähdyt kaksi yksilöä.

African Palm Swift *Cypsiurus parvus*

Yleinen monin paikoin, missä vain palmuja kasvaa.

Madagascar Black Swift *Apus balstoni* IND. OC. END.

Etelässä automatkan varrella parissa paikassa 4-5 yksilöä sekä Fort Dauphinin kaupungissa, missä näimme kaksi yksilöä.

Madagascar Pygmy Kingfisher *Ceyx madagascariensis* MAD. END.

Näimme Andasibessä kaksi ja 12.11. yhden ajaessamme Fort Dauphinista Berentyyn.

Madagascar Kingfisher *Alcedo vintsioides* IND. OC. END.

Melko yleinen. Näimme lajin seitsemänä päivänä eri puolilla reittiämme, yht. 13.

Olive Bee-eater *Merops superciliosus*

Näimme yhteensä 18 yksilöä, lähinnä kuivalla alueella etelässä, mutta myös Ranomafanan hotellimme pihamaalla neljän linnun parven.

Short-legged Ground Roller *Brachypteracias leptosomus* MAD. END.

Tätä lajia etsimme tuloksetta koko päivän Analamazaotrassa, Andasibessä (muun toiminnan ohessa tietty), mutta seuraavana päivänä vasta onnisti, kun märkämarhi (linnun suomenkielinen nimi) löytyi Mantadian kansallispuistosta. Saimme ihailla sitä lähietäisyydeltä pitkään ja hartaasti.

Scaly Ground Roller *Geobiastes squamiger* MAD. END.

Intensiivisen metsäkävelyn tuloksena näimme pariskunnan pariin otteeseen, mutta lopulta näimme myös aivan loistavasti tämän hienon linnun, kiitos Marketan, joka huomasi linnun jähmettyneenä maan raja-**(kuva alla)**. Tämä oli yksi matkamme ehdottomista kohokohdista.

Pitta-like Ground Roller *Atelornis pittoides* MAD. END.

Näimme lajin (pittamarhi) sekä Mantadiassa että Ranomafanassa, mutta emme päässeet sitä kunnolla ihailemaan, valitettavasti, sillä näköhavainnot koostuivat lähinnä kiireesti meistä poispäin lentävistä linnuista.

Rufous-headed Ground Roller *Atelornis crossleyi* MAD. END.

Tämän lajin kanssa leikimme kissaa ja hiirtä pitkään, ennen kuin koko ryhmämme näki sen Ranomafanan Vohiparara-polulla.

Long-tailed Ground Roller *Uratelornis chimaera* MAD. END.

Matkamme ehdottomia toivelajeja Ifatyssa. Kohtuullisen jännittävän etsimisen kruunasivat loistavasti nähdyt kaksi pyrstömarhia Renialan suojelualueella.

Broad-billed Roller *Eurystomus glaucurus*

Yleinen Berentyssä, mutta muualla näimme vain 2 yksilöä Mantadiassa ja yhden Zombitsessa.

Madagascar Cuckoo-Roller *Leptosomus discolor* IND. OC. END.

Useammin kuultu kuin näht, sillä kuulumme yht. yhdeksän, mutta näimme vain yhden Andasibessä ja yhden Zombitsessa, jossa laji oli melko yleinen.

Madagascar Hoopoe *Upupa marginata* MAD. END.

Tämän harjalinnun lajistatus kaipaa lisäselvitystä. Jostain syystä sitä on pidetty tutun harjalinnun alalajina, vaikka lintu on varsin erinäköinen ja laulukin poikkeaa totaalisesti harjalinnun puputuksesta. No, näimme niitä yhteensä viisi ja kuulumme lisäksi kolme, lähinnä puoliavoimissa ympäristöissä.

Velvet Asity *Philepitta castanea* MAD. END.

Tämän metsän hämäreiden sisäosien linnun näimme ensin melko kaukaa Andasibessä, Analamazaotran poluilla. Ranomafanan Vohiparara-polulla oli onni paremmin myötä, kun saimme ensin katsella istumaoksallaan tyynesti jököttävää koirasta ja hetkeä myöhemmin myös naaraspuikuista lintua.

Common Sunbird-Asity *Neodrepanis coruscans* MAD. END.

Andasibessä, Analamazaotran alueella näimme koiraan.

Yellow-bellied Sunbird-Asity *Neodrepanis hypoxantha* MAD. END.

Ranomafanan Vohiparara-polun haarapolulla kävimme katsomassa oppaamme Stephanin tunteman pesän, jonka vieressä näimme ensin koiraan ja sitten myös naaraan. Ylhäällä puussa roikkuneen pesän tuijottelu otti aika lailla niskaan!

Madagascar Lark *Mirafra hova* MAD. END.

Yleinen tienvarressa Horombe Plateulla, matkallamme Ranomafanasta Isaloon. Lisäksi näimme kolme lintua Berentyssä.

Madagascar Wagtail *Motacilla flaviventris* MAD. END.

Yleinen. Näimme lajin päivittäin välillä Tana-Isalo, mutta Ifatysta ja Berentystä västäräkki puuttui. Kirjasimme muistiin yhteensä 39 yksilöä ja yhden pesän.

Mascarene Martin *Phedina borbonica* IND. OC. END.

Yleinen, havaintoja kahdeksana päivänä, yht. 102 yksilöä.

Madagascar Magpie-Robin *Copsychus albospecularis* MAD. END.

Yleinen metsä- ja puutarhalintu. Havaintoja yhdeksänä matkapäivänä, yht. 28 yksilöä.

Forest Rock Thrush *Monticola sharpei* MAD. END.

Andasibessä ja Ranomafanassa kuulumme alalajin *sharpei* laulua ylänkösademetsässä. Isalon kansallispuistossa näimme alalajin *bensoni* hotellimme pihapiirissä. Näitä kahta alalajia on pidetty aiemmin erillisinä lajeina, mutta nykykäsityksen mukaan nämä erinäköiset, täysin poikkeavissa elinympäristöissä elävät ja laulutavaltaan erilaiset Rock Thrushit ovat saman lajin edustajia.

Tyydymme toistaiseksi tähän.

Malagasy Stonechat *Saxicola sibilla* MAD. END.

Paikallinen pensastasku on melko yleinen avomailla, mutta puuttuu kuivimmasta etelästä. Näimme lajin seitsemänä päivänä. Malagasy Stonechat on hiljattain erotettu omaksi lajikseen mm. geneettisin perustein African Stonechatista *Saxicola torquatus*.

Madagascar Brush Warbler

Nesillas typica MAD. END.

Kosteiden metsänlajien lintu.

Havaintoja kertyi Andasibestä Ranomafanaan, yht. 10 yksilöä.

Subdesert Brush Warbler

Nesillas lantzii

MAD. END.

Näimme Toliaran La Tablen

pensaikoissa yhden laulavan. Seuraavana päivänä näimme parin reviirillä hotellimme puutarhan piikkipensaissa Ifatyssa (**kuvassa edellisellä sivulla**).

Madagascar Cisticola *Cisticola cherina* IND. OC. END.

Havaitsimme lajin viitenä päivänä etelässä (Isalo, La Table, Ifaty, Berenty).

Madagascar Swamp Warbler *Acrocephalus newtoni* MAD. END.

Nimensä mukaisesti kosteikkojen kerttunen. Näimme lajin vain Andasiben kosteikoilla.

Grey Emu-tail *Amphilais seebohmi* MAD. END.

Todella sympaattinen kosteikkojen pieni lintu, joka kärsii elinympäristönsä raivaamisesta riisiviljelmiksi. Ranomafanan oppaamme Stephan kertoi olleensa vuonna 2004 mukana hankkeessa, jossa pyydystettiin ja uudelleen sijoitettiin noin 110 Grey Emutailia Ranomafanan lähistöllä, jotta köyhät kyläläiset saivat lisämaata riisintuotantoon. Ainakin osa linnuista siirrettiin kosteikoille, joilla niitä ei aiemmin ollut ja johon ne kuulemma ovat muodostaneet pysyvän kannan. Lyhytsiipisenä lintuna GreyEmutail on ilmeisen kykenemätön siirtymään pitkiä matkoja. Näimme Ranomafanan lähellä yhden linnun ja kuulumme samoilta jalansijoilta toisen laulavan,

Brown Emu-tail *Dromaeocercus brunneus* MAD. END.

Harvinainen ja arka metsälaji, jonka varmin tapaamispaikka on Ranomafana. Onnistuimme näkemään yhden linnun varsin hyvin Vohiparara-polulla.

Madagascar Paradise-flycatcher *Terpsiphone mutata* IND. OC. END.

Yleinen monenlaisissa metsissä Andasibestä Berentyyn. Näimme tämän komean siepon seitsemänä päivänä, yhteensä noin 29 yksilöä.

Common Jery *Neomixis tenella* MAD. END.

Yleinen, havaitsimme jerin kymmenenä päivänä.

Green Jery *Neomixis viridis* MAD. END.

Näimme tämän harvinaisemman jerin kahtena päivänä Andasibessä ja Ranoamafanassa.

Stripe-throated Jery *Neomixis striatigula* MAD. END.

Näimme kaksi Andasibessä, Ranomafanassa kuulumme laulavan. Ifatyn Reniala forestissa laji on ilmeisesti yleinen, sillä näimme ainakin kolme laulavaa.

Madagascar Bulbul *Hypsipetes madagascariensis* IND. OC. END.

Yleinen ja melko runsas. Näimme lähes päivittäin 5–20 yksilöä.

White-throated Oxylabes *Oxylabes madagascariensis* MAD. END.

Näimme tämän hankalasti havaittavan metsälajin Andasiben Analamazaotran suojelualueella ja kuulumme yhden laulavan Ranomafanassa.

Cryptic Tetraka *Cryptosylvicola randrianasoloi* MAD. END.

Latvalaji ja osoittautui aika hankalaksi. Näimme kuitenkin yhden Ranomafanassa ja kuulumme yhden laulavan Vohiparara-polun alussa.

Wedge-tailed Tetraka *Hartertula flavoviridis* MAD. END.

Harvinainen metsälaji. Vohiparara-polun varressa näimme parin ja kaksi maastopoikasta sekä lisäksi vielä yhden aikuisen.

Rand's Tetraka *Randia pseudozosterops* MAD. END.

Latvalaji metsäisissä ympäristöissä, joka näyttää mieltyneen aukean paikan keskellä kasvaviin yksittäisiin puihin, joiden latvuksesta laulaa. Andasibe 1 ja Ranomafana 1.

Long-billed Tetraka

Bernieria madagascariensis

MAD. END.

Yleisin tetraka – havaitsimme sen viitenä päivänä, yhteensä 9 yksilöä.

Subdesert Tetraka

Thamnornis chloropetoides MAD. END.

Toliara, La Tablen pensaikkomaat, 1 laulava.

Appert's Tetraka, Isalo NP.

Spectacled Tetraka *Xanthomixis zosterops* MAD. END.

Andasibe, yht. 8 ja Ranomafana, yht. 3.

Appert's Tetraka *Xanthomixis apperti* MAD. END.

Tämä tetraka oli toivelajiemme listalla varsin korkealla, sillä harvinainen lintu on aina mielenkiintoinen. Appert's Tetraka kuvattiin tieteellisesti niinkin äskettäin kuin 1988. Sen levinneisyysalue koostuu kolmesta erillisestä kuivan metsän alueesta lounais-Madagaskarilla ja lajin kannan on arveltu olevan vain noin 1500 yksilöä. Suppea levinneisyys, uhattu elinympäristö ja pieni kokonaiskanta ovat syitä miksi laji on luokiteltu vaarantuneeksi (IUCN). Ryhmäämme onnisti tämän linnun kanssa Isalon kansallispuistossa, jossa näimme pariskunnan aivan maanrajan tuntumassa

Grey-crowned Tetraka *Xanthomixis cinereiceps* MAD. END.

Metsälaji, Andasibe, 1 ja Ranomafana, 1.

Madagascar White-eye *Zosterops maderaspatanus* IND. OC. END.

Melko yleinen metsien ja puutarhojen lintu, etenkin kostealla alueella, mutta myös Zombitsen kansallispuistossa. Näimme kuutena päivänä yht. 40 yksilöä.

Souimanga Sunbird *Cinnyris souimanga* IND. OC. END.

Yleinen ja laajalti levinnyt. Näimme Souimangan lähes jokaisena matkapäivänä, 1–10 yksilöä / päivä.

Madagascar Green Sunbird *Cinnyris notatus* IND. OC. END.

Näimme vain yhden Andasibessä ja yhden Ranomafanassa.

White-headed Vanga *Artamella viridis* MAD. END.

Näimme lajin ainoastaan Andasibessä, yhteensä kolme lintua.

Chabert's Vanga *Leptopterus chabert* MAD. END.

Andasibessä hotellimme pihamaalla olleet kaksi lintua jäivät harvojen herkuksi, mutta onneksi koko ryhmämme näki Ifatyssa, Renialan suojelualueella pensaan latvassa päivystäneen linnun.

Madagascar Blue Vanga *Cyanolanius madagascarinus* MAD. END.

Andasiben alueella, Analamazaotran suojelualueella näkemämme pariskunta jäi matkamme ainoaksi havainnoksi.

Nuthatch-Vanga *Hypositta corallirostris* MAD. END.

Tätä lajia Andasiben paikallisopas Patrice piti hankalana havaittavana – ehkä se sitä onkin, mutta meidän eteemme tuli peräti viisi yksilöä, kaikki Andasibessä.

Red-tailed Vanga *Calicalicus madagascariensis* MAD. END.

Hieman yleisempi vanga: havaitsimme yhteensä kahdeksan Andasibessä, Ranomafanassa ja Zombitsessa.

Red-shouldered Vanga *Calicalicus rufocarpalis* MAD. END.

Red-shouldered Vanga (**kuvassa alla naaras**) on Toliaran La Tablen pensaikkomaan vähälukuinen erikoisuus, jota ilman emme kuumasta pensaikosta halunneet poistua. Paikallisoppaamme Dabi teki hyvää työtä lintua houkutellen, mutta itse sen kuitenkin löysimme: naaraspukuinen lintu pyöri ympärillämme hetken aikaa ja kaikki näkivät tämän harvinaisen vangan erinomaisesti! Red-shouldered Vangan koko populaation kooksi on arvioitu vain 350-1500 yksilöä ja lajin elinympäristö eli lounaisrannikon kuivat pensaikkomaat ovat jatkuvan uhan alla, kuten siis myös itse lintukin.

Sickle-billed Vanga

Falculea palliata MAD. END.

Näimme Zombitsen kansallispuistossa yhden ja Ifatyn Reniala forestissa kaksi.

Rufous Vanga *Schetba rufa* MAD. END.

Ainoaksi havainnoksemme jäi Ranomafanassa nähty pesässään hautova naaras.

Hook-billed Vanga *Vanga curvirostris* MAD. END.

Ranomafana 1, Zombitse 1 + pesä, Berenty 5.

Lafresnaye's Vanga *Xenopirostris xenopirostris* MAD. END.

Vähälukuinen vanga, jonka onnistuimme näkemään Ifatyn Reniala forestissa, jossa emo vartioi pesästä lähtenyt, lentokykyistä poikasta.

Pollen's Vanga *Xenopirostris polleni* MAD. END.

Lajin pitäisi olla kohtalaisen yleinen Ranomafanassa, mutta onnistuimme ainoastaan kuulemaan sen.

Tylas Vanga *Tylas eduardi* MAD. END.

Näimme kolme Andasibessa ja Mantadiassa sekä yhden Ranomafanassa.

Dark Newtonia *Newtonia amphichroa* MAD. END.

Vähälukuinen itäisten sademetsein Newtonia: näimme yhden Andasibessä ja toisen Ranomafanassa.

Common Newtonia *Newtonia brunneicauda* MAD. END.

Nimensä mukaisesti yleinen jokapaikan newtonia, yhteensä 41 havaittua kymmenenä matkapäivänämme.

Archbold's Newtonia *Newtonia archboldi* MAD. END.

Kuivan maan newtonia: näimme kaksi Ifatyn Reniala forestissa.

Ward's Vanga *Pseudobias wardi* MAD. END.

Näimme Andasiben ympäristössä kolmena päivänä yhteensä neljä yksilöä.

Crossley's Vanga *Mystacornis crossleyi* MAD. END.

Metsän hämärän pohjakerroksen piileskelevä vanga, melko hankala nähdä. Onnistuimme kuitenkin Andasibessä näkemään yhden ja kuulemaan toisen. Ranomafanassa kuulumme kolmannen.

Madagascar Cuckoo-shrike *Coracina cinerea* MAD. END.

Yleinen Andasiben seudulla, missä näimme yhteensä seitsemän. Ranomafanassa eteemme osui kaksi lintua.

Madagascar Crested Drongo *Dicrurus forficatus* IND. OC. END.

Yleinen metsälintu. Kirjasimme muistiin havintoja yhteensä 39 yksilöstä yhdeksänä päivänä eri puolilla reittiämme.

Pied Crow *Corvus albus*

Yleinen etelässä kuivalla alueella. Kirjasimme muistiin yhteensä 165 kuutena matkapäivänä.

Common Myna *Acridotheres tristis*

Pihamaina on aikoinaan istutettu Madagaskarille ja tätä nykyä se on levinnyt kautta koko saaren etenkin ihmisasutuksen tuntumaan. Se kilpailee röyhkeästi pesäpaikoista ja ravinnosta saaren alkuperäislajiston kanssa. Ainoastaan Ifatyn päivänämme emme ole kirjanneet lajia muistiinpanoihin, kaikkina muina päivinä maina nähtiin. Matkamme yhteissumma 570 pihamainaa.

Nelicourvi Weaver *Ploceus nelicourvi* MAD. END.

Näimme tämän hienon metsäkutojan viitenä päivänä Andasibessä ja Ranoamafanassa. Laji on ilmeisesti yleinen mutta vähälukuinen. Toisin kuin moni muun kutoja, se ei pesi yhdyskunnissa vaan yksittäispareina.

Sakalava Weaver *Ploceus sakalava* MAD. END.

Paikoin runsaslukuinen kuivassa etelässä, missä pesii yhdyskunnissa. Näimme lajin Ifatyn seudulla ja Berentyssä (kuvassa vasemmalla).

Madagascar Red Fody

Foudia madagascariensis

MAD. END.

Yleinen ja laajalle levinnyt. Näimme tämän kauniin linnun lähes päivittäin, mutta suurimmat päiväsummat eivät ylittäneet kymmentä lintua.

Forest Fody *Foudia omissa*

MAD. END.

Ainoa havaintomme koski lajipuhdasta koirasta Ranomafanan

kansallispuistossa, Vohiparara-polun alussa. Risteytyy monin paikoin Red Fodyn kanssa.

Madagascar Mannikin *Lepidopygia nana* MAD. END.

Ainoat havaintomme tästä lajista koskivat kahta lintua, jotka näimme kahtena päivänä Ranomafanan hotellimme pysäköintialueen keskellä olevassa isossa palmussa.

Nisäkkäät ja muut otukset

Koetimme tunnistaa kaikki havaitsemamme nisäkkäät luottaen paikallisoppaidemme lausuntoihin ja vertailemalla saamiamme tietoja ja omin silmin havaitsemiamme tuntomerkkejä maasto-oppaan *Mammals of Madagascar* tietoihin. Alla oleva lajilistamme saattaa sisältää virheitä väärästä lajimäärityksestä johtuen. Lista ei seuraa mitään tunnettua systematiikkaa, vaan lajit on lueteltu omintakeisessa järjestyksessä. Nisäkkäiden nimistö seuraa osapuilleen teoksen *Mammals of Madagascar* nimistöä paria poikkeusta lukuun ottamatta, jotka poikkeukset on alla mainittu.

Indri *Indri indri* indri

Laskujemme mukaan havaitsimme noin 14 yksilöä Andasiben ja Mantadian alueella. Osa indreistä oli melko pelottomia. Indrin ääni, jota lauluksikin kutsutaan, on todella voimakasta ujellusta ja huutoa. Oli hienoa nähdä ja kuulla tämä suurin Madagaskarin makeista!

Eastern Woolly Lemur *Avahi laniger* villaindri

Näimme yhden Andasibessä ensimmäisellä maastoretkellämme.

Diademed Sifaka *Propithecus diadema* diadeemisifaka

Kirjasimme muistiin kaksi yksilöä Analamazaotra reservestä, Andasibestä.

Milne-Edwards' Sifaka *Propithecus edwardsi* (suom. nimi ei tiedossa)

Näitä isoja sifakoja näimme neljä Ranomafanassa.

Verreaux's Sifaka *Propithecus verreauxi* lakkisifaka

Tämä Dancing Sifakaksikin kutsuttu maki oli yleinen Zombitsessa ja Berentyssä (**kuva alla**).

Lakkisifaka kulkee maassa kahdella jalalla sivuttaen laukaten ja meno tosiaan näyttää tanssimiselta. Suurin osa havaitsemistamme lajin edustajista tosin oleilivat puissa, joten tanssit jäivät vähiin.

Common Brown Lemur *Eulemur fulvus* ruskomaki

Andasiben alueella näimme ainakin kuusi yksilöä.

Red-fronted Brown Lemur *Eulemur rufifrons* (suom. nimi ei tiedossa)

Tämän sympaattisen, isokokoisin makiin näimme Zombitsessa.

Eastern Lesser Bamboo Lemur *Haplemur griseus* bokombali

Näitä pieniä bokombaliksi selvällä suomenkielellä nimettyjä pikkuisia makeja näimme Andasibessä yhteensä kolme. No, onhan se nimi tuokin, kun siihen vaan tottuu. Bokombali..., kuva alla.

Greater Dwarf Lemur *Cheirogaleus major* rusko-oravamaki

Yhden rusko-oravamakin näimme Andasibessä. Lajin englanninkieliselle nimelle riitti matka-porukassamme huvittuneita ihailijoita. Suomeksi kun tämä voisi olla isompi kääpiömaki.

Hairy-eared Dwarf Lemur *Allocebus trichotis* karvakorvamaki

Karvakorvamaki, aivan mainio nimi pienellä eläimellä! Näimme yhden karvakorvan Andasibessä.

Black and White Ruffed Lemur *Varecia variegata* vari

Tämän aran ja harvinaisen makiin kovaa ääntä kuulumme metsästä lähellä Andasiben hotelliamme.

Kesyjä vareja sen sijaan ihailimme ja valokuvasimme Lemur Islandilla, Andasibessä.

Ring-tailed Lemur *Lemur catta* kissamaki

Kissamakit taisivat olla suosikkejamme kaikkien makiin joukossa ja ehkäpä siksi, että näimme niitä lähietäisyydeltä runsaasti Anja reservissä ja Berentyssä, yhteensä noin 40. Nämä perhekunnittain elävät makit ovat sosiaalisia eläimiä ja aina jonkunmoisessa touhussa.

Hubbard's Sportive Lemur *Lepilemur hubbardorum* (suom. nimi ei tiedossa)

Lajista käytetään myös nimeä Zombitse Sportive Lemur. Näimme tämän pienen ja epäurheilullisen makiin päiväuniaan viettämässä Zombitsen kansallispuistossa. On käsittämätöntä, että tällainen pehmolelun kaltainen otus on saanut nimekseen Sportive Lemur!

White-footed Sportive Lemur *Lepilemur leucopus* valkojalkamaki

Toinen mahdollisimman epäsporttisen näköinen, pieni, pörröinen eläin. Näimme noin 5 yksilöä Berentyssä (kuva seuraavalla sivulla).

Grey Mouse Lemur *Microcebus murinus* isohiirimäki

Näimme yhden pikkuisen lajin edustajan Berentyssä.

Humpback Whale *Megaptera novaeangliae* ryhävalas

Fort Dauphinin kaupungin rantabulevardilta seurasimme kolmen yksilön hyppyjä kuohuvassa meressä.

Madagascar Flying Fox *Pteropus rufus* madagaskarinlentäväkoira

Berentyssä näimme noin 50 päivälevollaan puussa torkkuvaa yksilöä. Huom. lentäväkoiran nykyinen suomenkielinen nimi on *lenkko* ja nämä yksilöt olivat siis madagaskarinlenkkoja.

Madagascarin matkaryhmä

Vasemmalta: Börje, Juha, Eero, Marketta, Reeta, Hannu, Gun ja Olof. Tsarasaotra Park, Tana.

Muita otuksia:

Leaf-tailed Gecko

Uroplatus phantasticus

Nähtiin ja kuvattiin Andasibessä.

”Green Chameleon”

Lajin tunnistaminen on kesken.

Dokumenttivalokuva (vieressä) otettu iltaretkellä Andasibessä.

Elephant-eared

Chameleon *Calumma*

brevicornis

Nähtiin ja kuvattiin

Andasibessä.

Madagascar Tree Boa

Sanzinia madagascariensis

Näimme Tee Boan

Andasibessä ja

Ranomafanassa.

“Smaragd Chameleon”

Iso, ehkäpä puolimetrisen

kirkkaanvihreä kameleontti

ylhäällä puussa ihmetytti meitä Analamazaotrassa, Andasibessä. Lajin tunnistaminen on kesken.

Dokumenttivalokuvia saatiin.

Painted Mantella Frog *Mantella madagascariensis*

Näimme ja valokuvasimme yhden Mantadian kansallispuistossa.

Ring-tailed Lemur eli kissamaki, Berenty Reserve.